

15. *Kalsbeek, H.* (1972): Schooltandverzorging. Een sociaal-tandheelkundig onderzoek bij recruten. Dissertatie, Utrecht.
16. *Kwant, G. W., Houwink, B., Backer Dirks, O., Bauer, L.* (1969): Fluoridetoevoeging aan drinkwater III. Resultaten van het onderzoek Tiel-Culemborg na 13½ jaar. Ned Tijdschr Tandheelkd 76: 281-302.
17. *Kwant, G. W., Houwink, B., Backer Dirks, O., Groeneveld, A., Jager, W. O. R. de* (1972): Fluoridetoevoeging aan drinkwater IV. Resultaten van het onderzoek Tiel-Culemborg na 16½ jaar. Ned Tijdschr Tandheelkd 79: 316-327.
18. *Kwant, G. W., Pot, T., Groeneveld, A.* (1974): Fluoridetoevoeging aan het drinkwater V. Een vergelijking van de gebitsgezondheid van 17- en 18-jarigen in Culemborg en Tiel. Ned Tijdschr Tandheelkd 81: 251-261.
19. *Mansvelt, J. van* (1974): Is de invoering van een volksverzekering tegen ziektekosten gewenst? Tijdschr Soc Geneesk 52: 302-306.
20. *Mühlemann H. R.* (1974): Einführung in die orale Präventivmedizin. Ein Lehrgang für die ersten klinischen Gehversuche. Hans Huber Verlag. Bern-Stuttgart-Berlin.
21. *O'Leary, T. J.* (1967): The periodontal screening examination. J Periodontol 38: 617-624.
22. *Pelton, W. J., Penell, E. H., Druzina, A.* (1954): Tooth morbidity experience of adults. J Am Dent Assoc 49: 439-445.
23. *Plasschaert, A. J. M., König, K. G.* (1973): Het effect van motiverende en informatieve beïnvloeding en van fluoride-tabletten op de cariëstoename bij schoolkinderen. Resultaten na een experimentele periode van 2 jaar. Ned Tijdschr Tandheelkd 80: 21-35.
24. *Plasschaert, A. J. M., König, K. G., Vogels, A. L. M. Bergink, A. H.* (1974): Tandcariës bij 5-, 7- en 9-jarige Haagse kinderen in 1969 en 1972. Ned Tijdschr Tandheelkd 81: 129-143.
25. *Plasschaert, A. J. M., König, K. G., Vogels, A. L. M.* (1974): Onderzoek naar de gebitstoestand van kinderen in Noordoost Friesland. Ned Tijdschr Tandheelkd 81: 342-351.
26. *Pilot, T., Buurman, G. J. L.* (1968): Een röntgenologisch gebitsonderzoek bij 100 twintigjarigen. Ned Tijdschr Tandheelkd 75, 665-685.
27. *Pot, T., Groeneveld, A., Purdell-Lewis, D. J.* (1974): De invloed van 17 jaar drinkwaterfluoridering op het gebit van volwassenen. Een vergelijkend prothesedichtheidsonderzoek in Tiel en Culemborg. Ned Tijdschr Tandheelkd 81: 5-12.
28. *Sheiham, A., Hobdell, M. H., Cowell, C. R.* (1969): Patterns of tooth loss in British populations. Studies on industrial populations. Brit Dent J 126: 225-260.
29. *Sheiham, A.* (1969): The prevalence and severity of periodontal disease in British populations. Brit Dent J 126: 115-122.
30. *Sillevis Smitt, P. A. E.* (1960): Enige klinische en bacteriologische aspecten van de gingivitis gangraenosa (Plaut-Vincent). Dissertatie. Amsterdam.
31. *Theuns, H. M. e.a.* (1976): Betrouwbaarheid van een methode voor epidemiologisch onderzoek naar parodontale aandoeningen. In voorbereiding.
32. *World Health Organization* (1971): Oral health surveys. Basic Methods. Geneva.

Mei 1976.

Adres: Dr. A. J. M. Plasschaert,
Philips van Leydenlaan 25,
Nijmegen.

BOEKBESPREKINGEN

W. Drum: *Guten Morgen Fräulein Neumann. Lehrbuch für die Zahnarzhelferin.* 7e druk, 400 pag, 469 afb. Buch- und Zeitschriften-Verlag 'Die Quintessenz', Berlin 1976. Prijis 38,— DM.

De nieuwe uitgave van dit bekende boek van Dr. Drum voor tandartsassistentes is weer aanzienlijk uitgebreid en gemoderniseerd. Het kan dan ook langzamerhand wel beschouwd worden als een standaardwerk op dit gebied, althans in de Duitse vakliteratuur.

Het praktische deel begint met een hoofdstuk over algemene zaken, die van belang zijn voor de assistente. Vervolgens wordt een groot aantal voorbeelden van praktijkinrichting besproken met voor- en nadelen van de verschillende opstellingen. Deze voorbeelden blijven evenwel beperkt tot het in Duitsland gangbare split-unit-systeem. Moderne Amerikaanse apparatuur met hiermee samenhangende werkvereenvoudigingsmethoden, zoals o.a. gepropageerd door Kilpatrick, komt dan ook niet aan de orde. Niettemin is getracht om ergonomische principes, die immers niet alleen

voor de tandarts, maar ook voor de assistente van belang zijn, tot hun recht te doen komen. Medewerking hiervoor verleende o.a. Dr. Kimmel.

Nieuw zijn ook een aantal z.g. leertabellen, waarin kort en overzichtelijk een aantal punten over een bepaald onderwerp gerangschikt zijn. In het praktische deel wordt verder vrijwel alles behandeld waar de assistente in een modern opgezette praktijk mee te maken kan krijgen.

Tray-systemen en afzuigtechnieken worden wel behandeld, maar de feitelijke stoelassistentie komt als zodanig niet aan de orde, hetgeen m.i. een tekortkoming is.

Zoals gebruikelijk bij Quintessenz-uitgaven wordt het geheel zeer royaal voorzien van foto's en tekeningen, hetgeen de bruikbaarheid, vooral voor Nederlandse geïnteresseerden, sterk vergroot. Het theoretische deel is eveneens zeer uitvoerig. Feitelijk is er over het geheel genomen een overdaad aan leerstof. Een kort en bondig leerboek is het dan ook niet geworden, maar dit is ook niet de opzet geweest. Voor de aankomende, maar ook voor de ervaren assistente zal dit boek zeker goede diensten kunnen bewijzen.

H. Orbaan

World Health Organization: *Introducing WHO*. 88 pag. Geneva 1976. Prijs Sw. fr. 10,—. In Nederland verkrijgbaar door tussenkomst van N.V. Martinus Nijhoff's Boekhandel en Uitgevers Maatschappij, Lange Voorhout 9, 's-Gravenhage.

De Wereldgezondheidsorganisatie (W.H.O.) is een van de meest bekende instellingen van de Verenigde Naties. Toch bestaat de indruk dat het werk van deze organisatie door velen niet naar waarde wordt geschat en begrepen. Het beleid dat zij voert wordt vastgesteld door de 'World Health Assembly', een overkoepelend lichaam dat jaarlijks vergadert en waaraan wordt deelgenomen door regeringsdelegaties van meer dan 140 landen. Het beleid representeert dus de gemeenschappelijke mening van deze lidstaten op het gebied van de gezondheid.

De belangrijkste rol van de W.H.O. is regeringen aan te moedigen en te helpen hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de gezondheid van de respectieve bevolkingen te kunnen dragen en mede te werken dat het publiek zelf actief gaat deelnemen bij het verkrijgen van een goede gezondheid. Daarnaast houdt de organisatie zich bezig met het opzetten en verbeteren van gezondheidsdiensten en het verzamelen en verspreiden van informatie over allerlei zaken die verband houden met de algemene gezondheidszorg. Eveneens bevordert zij het onderzoek en de toepassing van de meest recente vindingen op medisch gebied.

Dit boekje geeft een indruk op welke manier de W.H.O. deze en nog andere taken organiseert en uitvoert. Ook wordt aandacht besteed aan haar historische achtergronden en de opbouw van de gehele organisatie. Vooral het hoofdstuk over de, met vroeger vergeleken, veranderde taken van de W.H.O. is zeer interessant. Was in het verleden de W.H.O. voornamelijk actief op het gebied van bijvoorbeeld de internationale standaardisering van geneesmiddelen, het onderzoek erna of de mobilisering van bronnen om bij rampen en epidemieën hulp te bieden, tegenwoordig is de aandacht veel meer gericht op onderwerpen als de relatie tussen armoede, ondervoeding en infecties en de risico's voor moeders en kinderen als geboortebeperving niet wordt toegepast. Ook de lucht- en watervervuiling alsmede de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding (G.V.O.) liggen in het centrum van de belangstelling.

Tandheelkundige ziekten worden vermeld onder het hoofdstuk 'Non-communicable diseases' samen met kanker, hart-

en vaatziekten, erfelijke afwijkingen, gevolgen van drugs en psychiatrische afwijkingen. De tandheelkundige activiteiten zijn vooral gericht op het introduceren en ontwikkelen van fluoride-programma's, de organisatie van de tandheelkundige diensten in de lidstaten het onderzoek naar de etiologie van cariës en de systemen van tandheelkundige zorg.

Voor degenen die wat meer willen weten over de W.H.O. wordt dit fraai geïllustreerde boekje warm aanbevolen.

M. A. J. Eijkman

Onder redactie van A. J. van Amerongen, H. W. Dippel, A. J. Spanauf en M. M. A. Vrijhoef: *Opdent. Proceedings of the international symposium on amalgam and tooth-coloured restorative materials held at the University of Nijmegen on April 16, 17, 18, 1975*. Prijs f 25,00.

De verslagen van de voordrachten, gehouden tijdens bovengemeld symposium, zijn inmiddels in druk verschenen en voor zover voorradig verkrijgbaar. Het is een goed verzorgd boek geworden met redelijk goed illustratiemateriaal. Het zou te ver voeren de 23 voordrachten aan een uitvoerige bespreking te onderwerpen. Het uitgezochte gezelschap van internationaal gezaghebbende sprekers rechtvaardigt de conclusie, dat de algemeen-practicus van vandaag bij het lezen van de teksten een goede indruk kan krijgen van de huidige stand van zaken met betrekking tot deze allerwegen gebruikte vulmaterialen. De kennis van de materiaalkundige eigenschappen, het onderzoek naar het gedrag onder klinische omstandigheden en de analyse van de foutenbronnen, die mislukkingen in de hand werken, zullen een beter inzicht geven en daardoor de kwaliteit en de duurzaamheid van de vaak gedachteloos in de praktijk van alledag toegepaste restauratieve technieken kunnen verbeteren. Het boek wekt bewondering voor het niveau van klinisch onderzoek, dat in het buitenland bereikt wordt.

L. J. A. van Schijndel

N.B.

Een beperkt aantal exemplaren van de 'Opdent Proceedings' is nog beschikbaar voor nabestelling.

Mocht hiervoor een ruimere dan voorziene belangstelling bestaan dan zal vóór eind 1976 een tweede druk in beperkte oplage verschijnen tegen een prijs van f 35,— per exemplaar.

Opgave van bestellingen: Secretariaat Conserverende Tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Nijmegen, t.a.v. mevr. J. Rosier-Wolfs.